



Saksbehandler: Per Dehlin

Saksdokumenter:

- 25.1/04 Strategiplan: Versjon etter høring.
- 25.2/04 Oversikt over Bispedømmenes høringssvar
- 25.3/04 Strategiplan: Versjon før høring.

KR 25/04
SKR 18/04
MKR 27/04

Strategiplan for Den norske kirke 2005 – 2008. Bispedømmenes høring

Sammendrag

Kirkemøtet har bedt om en forenkling av fremtidige strategidokumenter, for bedre å kunne kommunisere med ulike nivåer i kirken. Det foreliggende forslag til strategiplan har blitt gitt en enkel og oversiktlig form.

I tildelingsbrev fra Kultur – og Kirke departementet vektlegges det overordnede mål for Den norske kirke, samt de satsingsområder som Kirkemøtet vedtar. Departementet har lagt føringer på at Kirkemøtet skal vedta en strategiplan. Planen vil deretter legge føringer som vil synliggjøres i tildelingsbrev og St. prp. nr 1, både til de sentralkirkelige råd og bispedømmene.

Kirkerådets administrasjon og ledergruppe har vært involvert i arbeidet med et forslag til strategiplan. Rådenes arbeidsutvalg har også kommet med innspill underveis. I arbeidet har nye strategiplaner fra bispedømmene vært viktig underlagsmateriale. I mars 2004 ble utkast til strategiplan sendt ut på høring i bispedømmene. Bispedømmerådene behandlet saken og sendte inn høringssvar. Administrasjonen utarbeider et nytt forslag som går til rådsbehandling i de tre rådene i løpet av juni-møtene, før utkastet nok en gang bearbeides for rådsbehandling i Kirkerådet før behandling under Kirkemøtet i Bodø i november 2004.

Forslag til vedtak

Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet å gjøre følgende vedtak:

1. *Kirkemøtet vedtar å videreføre gjeldende visjon som visjon for Den norske kirke i perioden 2005 – 2008: Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende, og åpen folkekirke.*

2. *Kirkemøtet vedtar følgende hovedmål for Den norske kirke.*

Hovedmål for Den norske kirke er

- Å være en bekjennende kirke som stadig fornyes i troen på den treenige Gud.
- Å være en misjonerende kirke som lokalt og globalt vitner om forsoningen i Jesus Kristus med respekt og integritet.
- Å være en tjenende kirke som viser omsorg for medmennesker og arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.
- Å være en åpen folkekirke med bred deltakelse fra kirkens medlemmer som bygger fellesskap med respekt for ulikheter.

3. *Kirkemøtet vedtar følgende satsingsområder for Den norske kirke for planperioden 2005 – 2008.*

- *Trosopplæring*
- *Gudstjenesteliv*
- *Diakoni*
- *Ung i kirken*

4. *De vedtatte satsingsområder gis prioritet ved tildeling av midler fra Opplysningsvesenets fond i perioden 2006 - 2009*

5. *Kirkemøtet ber de sentralkirkelige råd og regionale og lokale nivå i Den norske kirke om å innarbeide vedtatte satsingsområder i sine plandokumenter.*

Saksorientering

Kirkemøtet vedtok i 2001 "Satsingsområder for den norske kirke 2002 – 2005". Det forslag til Strategiplan for perioden 2005 - 2008 som nå legges frem er et dokument som er forenklet både i forhold til tidligere mål- og strategidokumenter og i forhold til dokumentet fra 2001. Kirkemøtet ønsker gjennom strategiplanen å identifisere felles utfordringer og satsingsområder som Den norske kirke samlet står overfor. Strategiplanen skal gi hjelp i formidlingen av at kirken i sitt vesen er en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Strategidokumentets virkeområde

Dokumentet er tenkt å gjelde for alle nivåer i kirken, men det må tilpasses lokalt i forhold til utarbeiding av strategier. Kirkemøtet gir gjennom det foreliggende dokument føringer for hva som bør prioriteres for perioden 2005 - 2008 på alle nivåer i kirken.. Det vises her til bestemmelsen i kirkeloven:

Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke (§ 24).

Det vises videre til at Kultur- og kirke departementet i tildelingsbrev til bispedømmene og Kirkerådet for 2004 har formulert følgende målsetting:

Kirkerådet og bispedømmerådene skal initiere og legge til rette for felleskirkelige tiltak og for realisering av de mål og satsningsområder som Kirkemøtet gjør vedtak om.

Tildelingsbrevets målsetting om en felles kirkelig tenkning i henhold til KMs vedtatte strategier understrekes ytterligere av den nylig vedtatte tjenesteordning for proster:

Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse (§ 2).

Kirkemøtet har basis i og utgår fra menighetene og samlingen om Ord og Sakramenter. Denne basis gir Kirkemøtet autoritet og møtet blir *kirkens øverste representative organ som er betrodd overordnede og koordinerende oppgaver på vegne av hele kirken*¹

Selv om Kirkemøtet ikke kan fastsette en strategiplan som har rettslig bindende virkning for regionale og lokale organer, uttaler Kirkemøtet seg med en autoritet som tilsier at planen skal ha konsekvenser for de ulike nivåer i kirken.

En kirke som arbeider mot felles mål vil bli bedre rustet til å *være en kirke som lever, forkynner og handler slik at mennesker får se Jesus*, som Kirkerådets leder uttrykte det ved Kirkemøtets åpning i 2003. .

¹ Se Myndighetsrelasjoner i Den norske kirke, 2001 s. 45 og 63

Strategiplanens oppbygging og begreper

Den første delen av strategiplanen utgjøres av den tidligere vedtatte visjon for kirken: *Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke*. Visjonen fremmer kjerneord som skal synliggjøres gjennom kirken. Visjonen videreføres for å gi kontinuitet i arbeidet. For å bidra til innhold i begrepene har Kirkerådet vedtatt at Kirkemøtet har som hovedtema hver av disse kjerneordene i inneværende 4-årsperiode.

Med utgangspunkt i visjonen er det utarbeidet fire hovedmål for Den norske kirke. Videre er det foreslått satsingsområder som er redskap for å nå hovedmålene. Fastsettelsen av hovedmålene er altså utgangspunkt for valg av satsingsområder.

De foreslåtte satsingsområder er ikke å forstå som en uttømmende beskrivelse av virksomheten innenfor Den norske kirke, men angir hva som skal ha fokus i planperioden og dermed tilføres ekstra ressurser, bl.a. gjennom OVF. I den kommende fireårsperioden foreslås følgende satsingsområder: Trosopplæring, gudstjenesteliv, diakoni og Ung i kirken.

Til hver av satsingsområdene er det utarbeidet 3-4 delmål. Delmålene bidrar til en konkretisering av den foreslåtte målsetting og angir *hva* det skal arbeides med, ikke *hvordan*.

Kirkemøtet i 2001 valgte å innføre tverrgående perspektiver for å innholdsbestemme satsingsområdene nærmere. Slike tverrgående perspektiver er ikke definert i den foreslåtte strategiplan. Det forutsettes imidlertid at man i rådenes arbeid med å utforme strategier inkluderer perspektiver som for eksempel:

- kvinne- og likestilling
- tilrettelegging/integrering funksjonshemmede
- rekruttering
- frivillighet
- urfolk

Regionalt og lokalt planarbeid

Det er tidligere understreket betydningen av at Strategidokumentet ikke bare skal ha gyldighet på nasjonalt plan, men også skal tas i bruk regionalt og lokalt. For at dokumentet skal bli operasjonelt må det gjøres stedegne tilpasninger. Det må tas strategiske valg på bakgrunn av lokale forhold og tilgjengelige ressurser. Planen gir overordnede føringer for hva som skal ha et spesielt fokus i Den norske kirke, mens de ulike nivåer må finne svar på hvordan målene (strategier) skal nås og utforme spesielle målsettinger lokalt.

Høring

Utkastet som ble sendt på høring inneholder tre nivåer. Visjon, hovedmål og prioriterte områder. I høringsutkastet ble den tidligere vedtatte visjonen videreført.: "Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke" En visjon skal både være gjenkjennbar og gi noe å strekke seg etter. Gjeldende visjon inneholder en rekke kjerneord som sier mye om kirkens grunnlag og verdier, og gir samtidig kirken noe den kan bevege seg mot..

Hovedmålene skal være med på å tegne et grunnriss av kirkens oppdrag og tjeneste. Målene hadde sitt utgangspunkt i kjerneordene som ligger i visjonen, og etablerer både en teologisk og en sosial basis for Den norske kirkes oppdrag.

De prioriterte områdene gir kirken mulighet for å gjøre spesifikke prioriteringer av de felter der Kirkemøtet ser at det nå er behov for en ekstra satsing. I det opprinnelige forslaget var det foreslått tre prioriterte områder: "Trosopplæring", "Fornyelse og reformer" og "Tjeneste og forsoning". Områdene var relativt vide, og mye var inkludert gjennom delmålene, men vekten var lagt på å inkludere områder der det nå trengs et ekstra løft og fokus.

Samtlige bispedømmer har besvart Kirkerådets høring i sammenheng med forslag til ny strategiplan for Den norske kirke. Flere av bispedømmene uttrykte at det var positivt at bispedømmerådene ble involvert i prosessen. Høringen viser at saken engasjerer og utfordrer. Høringsuttalelsene er på noen felter til dels sprikende i sine anbefalinger, mens de på andre felter er mer samstemte. De fleste av bispedømmene har uttalt seg om det foreliggende utkast. Bjørgvin har ikke kommentert forslaget, men har kommet med et nytt forslag til strategiplan. Hamar kommenterer forslaget, men har også sendt med et mer radikalt forslag der trosopplæring blir eneste prioriterte område.

Det legges ved en oversikt over høringsuttalelsene i tabellform. Denne gir en grov, men sammenlignbar oversikt over bispedømmenes uttalelser. Argumentasjonen som ligger bak anbefalingene kommer ikke fram gjennom denne tabellen.

Forslagets form

Samtlige bispedømmer er fornøyde med at det har blitt valgt en kortfattet og presis form på strategiplanen. Ingen av høringsuttalelsene bestrider dette.

Nord-Hålogaland savner bruken av ordet "flerkulturell og "samisk", kanskje også "kvænsk" og synes formuleringene i forslaget innsnevrer i retning av "norsk" kultur.

Oslo kommenterer at setningsstrukturen på delmålene savner et subjekt, og mener at dette muligens er et uttrykk for at det er uklart hvem planen er laget for. Likeså kommenterer Agder at alle formuleringer innledes med infinitivsmerket. Språklig formulert opplever bispedømmerådet dette som lite dynamisk sammenlignet med en opptakt som for eksempel "Vi vil.." Bispedømmet ber om at dette endres i forslaget som legges fram for Kirkemøtet.

Det foreslås at den kortfattede og presise formen på dokumentet skal beholdes, og Agder støttes i bemerkningen om å bytte ut infinitivsmerket med "Vi vil..." på delmålene og målsettinger.

Visjon for Den norske kirke

Den første delen av strategiplanen utgjøres av kirkens tidligere vedtatte visjon: *Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.* Gjeldende visjon fremmer kjerneord som skal synliggjøres gjennom kirken. Videreføring av denne visjon gir kontinuitet. Kirkemøtet har fulgt opp ved å vektlegge hvert av disse kjerneordene som

hovedtema i fire år. Kirkemøtet 2003 hadde "den tjenende kirke" som hovedtema, mens Kirkemøtet i Bodø skal vektlegge "den bekjennende kirke". Kirkemøtet 2005 vektlegger "den misjonerende kirke", mens "åpen folkekirke" blir tematikk i 2006.

Hamar er spørrende til om gjeldende visjon kommuniserer med den brede målgruppen og fremmer et eget forslag: *Den norske kirke ønsker å være en åpen og inkluderende folkekirke som i ord og handling synliggjør nådens og kjærlighetens evangelium (evt. evangeliet om Vår Herre Jesus Kristus). Borg opplever forslaget som lite visjonært og foreslår et samlende fokus: ...for at de skal tilhøre Jesus Kristus og tro på ham. Nidaros mener at forslaget er lite dristig og er spørrende til om den gjeldende visjon vil vekke det engasjement som kirken gjerne vil skape, og som en strategisk plan skal medvirke til. Agder foreslår at det bør arbeides fram en visjon som kan inspirere og tegne et bilde av en fremtidig kirke. Agder gir en definisjon på "visjon" i sitt høringsvar:*

Visjonen beskriver en drøm mer enn de faktiske forhold. Den beskriver en situasjon flest mulig ønsker at kirken skal være i og som man må strekke seg for å kunne oppnå. Den dagen visjonen beskriver de faktiske forhold eller oppleves som så virkelighetsfjern at den ikke motiverer, er tiden moden for å finne en ny visjon.

Den gjeldende visjon har i seg mye av det Agder beskriver. Den norske kirke har fortsatt mye å strekke seg mot i forhold til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Den brede behandling som de tre neste Kirkemøter vil gi de ulike kjerneordene vil kunne gi gode innspill med utgangspunkt i Den norske kirkes visjon. Agder bispedømmeråd uttaler videre:

Primært og grunnleggende er kirken en teologisk størrelse; forsamlingen av de hellige der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltes rett. (Augustana art. 7). Denne teologiske forståelsen av kirken ønsker bispedømmerådet også å legge til grunn i arbeidet med administrative og organisatoriske spørsmål.

Visjonen bør bekrefte kirken som en teologisk størrelse. Den gjeldende visjon er med på å befeste denne forståelsen.

Hovedmål

I det foreliggende forslag er det foreslått fire hovedmål med utgangspunkt i de fire kjerneordene som presenteres i visjonen.

Syv av elleve bispedømmer kommenterer hovedmålene og kommer med endringsforslag. Hamar kommenterer at hovedmålene er nært knyttet til visjonen og fungerer som forklarende tillegg:

Utsiktet kan dette signalisere en oppsplitting av ordene, slik at "bekjennende" handler om å tro, "åpen" handler om en av eventuelt flere måter kirken kan fremtre på og "tjenende" om de gode gjerninger osv. Det kan være praktisk å foreta en slik oppdeling, men for oss er det viktig at alle ordene oppfattes som uttrykk for kirkens vesen... Oppsummerende mener vi at ordene kommuniserer best ved å stå alene, som Den norske kirkes faste topp- eller bunnlinje. Likeledes at hovedmålene kommuniserer best ved å stå "på egne ben".

Det anses ikke som problematisk at Kirkemøtet velger å vektlegge en tolkning av de ulike kjerneordene. Det er viktig at Kirkemøtet gjennom målbærende setninger gir signaler om kirkens oppdrag gjennom et mer overordnet perspektiv. Hovedmålene skal ivareta dette perspektivet og være et uttrykk for hvilke verdier Den norske kirke ønsker å stå for.

Det er krevende å formidle et budskap som er presist og samtidig uttrykke det i en språkdrakt som oppleves forståelig for mottakeren. Nidaros uttrykker at hovedmålene er for lite visjonære og Hamar er spørrende til om målene kommuniserer med målgruppen. Bispedømmene hadde en rekke forslag til endringer i hovedmålene.

Hovedmål 1: - Å være en bekjennende kirke som stadig fornyes i troen på den treenige Gud

Endringsforslag:

Oslo: - Å være en bekjennende kirke som uttrykker kristen tro slik at den oppleves som relevant i dag.

Bjergvin: - En bekjennende kirke som stadig fornyes i tilbedelse og troen på den treenige Gud.

Oslo bispedømmeråd foreslår "kristen tro" som det kirken uttrykker. "Kristen tro" uttrykker i mindre grad enn "troen på den treenige Gud" hva som er kirkens bekjennelse. Følgende forslag fremmes:

- Å være en bekjennende kirke som stadig fornyes i troen på den treenige Gud.

Hovedmål 2: - Å være en misjonerende kirke som vitner om Guds nåde og gode vilje for livet.

Endringsforslag:

Oslo: - Å være en misjonerende kirke som forener trygghet og toleranse i sitt vitnesbyrd om den treenige Gud i en ny kultursituasjon.

Borg: - Å være en misjonerende kirke som vitner om Guds nåde i Jesus Kristus til frelse og nytt liv.

Tunsberg: - En misjonerende kirke som vitner om Skaperens gode vilje for livet, forkynner nåden (eller forsoningen) i Jesus Kristus og vinner (mennesker) til tjeneste for Gud og nesten.

Bjergvin: - En misjonerende kirke som i ord og gjerning vitner om den treenige Gud.

Agder: - muligens kan forsoning erstatte nåde.

Flere (bl.a. Nidaros) nevner at Jesus Kristus må nevnes i hovedmålene. Under dette punktet er de alternative forslagene svært forskjellige. Flere av forslagene inkluderer Jesus Kristus, mens Oslo etterspør et noe mer offensivt fokus. Kirken har alltid måtte forholde seg til ulike kultursituasjoner og har vært en del av en verden som forandrer seg. Det er viktig at kirken kan være frimodig og lyttende i møte med mennesker, samtidig som den løfter fram forsoningen i Jesus Kristus. Fokuset blir også lagt på at misjon foregår både lokalt og globalt. Følgende forslag fremmes:

- Å være en misjonerende kirke som lokalt og globalt vitner om forsoningen i Jesus Kristus med respekt og integritet.

Hovedmål 3: Å være en tjenende kirke som arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.

Endringsforslag:

Oslo: - Å være en tjenende kirke som viser omsorg for medmennesker og arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.

Agder: - Å være en tjenende kirke som arbeider for praktisk nestekjærlighet, fred og rettferdighet.

Bjergvin: - En tjenende kirke som gjør den treenige Guds gjerning på jorden.

Oslo påpeker at den tradisjonelle diakonale omsorgsdimensjonen blir helt fraværende i forslaget slik det foreligger. Agder savner en formulering som treffer hverdagen til folk flest. Oslos forslag foreslås som nytt hovedmål 3:

- Å være en tjenende kirke som viser omsorg for medmennesker og arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.

Hovedmål 4: - Å være en åpen folkekirke med bred deltakelse fra kirkens medlemmer som bygger fellesskap med respekt for ulikheter.

Endringsforslag:

Oslo: Muligens bør dåpen løftes frem og begrepet "for alle" som en presisering av "åpen" og tilgjengelighet til Den norske kirke.

Agder: - Å være en åpen folkekirke med bred deltakelse fra kirkens medlemmer og som bygger fellesskap om nådens midler (i den treenige Guds navn) med respekt for ulikheter.

Bjergvin: - En åpen folkekirke som favner alle som er døpt til den treenige Guds navn.

Bjergvin og Oslo ønsker å åpne tilhørigheten til folkekirken til "alle dømte" (Oslo) eller "alle som er døpt i den treenige Guds navn (Bjergvin). Oslo ber om at det reflekteres rundt medlemsbegrepet. Økumenisk vil det være problematisk å følge forslagene fra Bjergvin og Oslo. Andre kirkesamfunn enn Den norske kirke dømper, også til den treenige Guds navn, så det å inkludere alle dømte vil muligens virke provoserende på de som ikke er medlemmer i Den norske kirke. Medlemskap i Den norske kirke fordrer dåp, men alle som er døpt til den treenige Guds navn (i andre kirkesamfunn) skal likevel ikke regnes som medlemmer eller deltakere. Agders forslag om å knytte folkekirken til de som deler fellesskapet i nådemidler kan muligens virke noe innsnevrende. Det foreliggende forslag ivaretar breddeperspektivet og vektlegger at respekt skal prege de kirkelige fellesskap. Det foreslås at forslaget opprettholdes: *- Å være en åpen folkekirke med bred deltakelse fra kirkens medlemmer som bygger fellesskap med respekt for ulikheter.*

Satsingsområder

Flere av bispedømmene (Oslo, Hamar, Agder, Nidaros og Nord-Hålogaland) savner en reell prioritering i det foreliggende forslag. De satsingsområdene inkluderer mye av virksomheten i Den norske kirke og det kan bli problematisk å se hva som egentlig prioriteres. Nord-Hålogaland bispedømmeråd uttaler:

En plan må ha fokus. Dette tilsier at antallet satsingsområder ikke må økes... Vi tror at kirken må våge å velge noe vekk, for så å konsentrere innsatsen om noe annet, gjerne i en avgrenset periode.

Bispedømmene har i høringssvarene vist en vilje til å prioritere og kommer med konkrete forslag på hvor det kan gjøres endringer. Disse forslagene konsentrerer seg i første rekke om satsingsområdene: "Fornyelse og reformer" og "Tjeneste og forsoning". Flere av bispedømmene ønsker likevel "Ung i kirken" som fortsatt satsingsområde. Tunsberg foreslår også å bytte ut "tjeneste og forsoning" med overskriften "frivillighet / fellesskap" som et nytt satsingsområde. Bjørgvin ønsker å fremme et nytt forslag med fire satsingsområder: Reformert, trosopplæring, fornyelse og "fellesskap og tjeneste".

Prioritering er alltid vanskelig. Noen opplever enkelte felter som svært viktige, mens andre opplever andre felter som sentrale for kirkens virksomhet. Det ble valgt en modell som inkluderte relativt mange felter etter en drøfting av hva som nå ser ut til å være viktig for kirken. Borg, Stavanger og Møre anser at de tre foreslåtte områdene skisserer godt hovedarbeidsområdene, mens de andre bispedømmene ønsker en strammere prioritering. Flere av bispedømmene ønsker å prioritere bort hele eller deler av det foreslåtte satsingsområdet "fornyelse og reformer" (se under).

Oslo, Borg, Agder, Stavanger, Møre, Nord-Hålogaland og til dels Nidaros ønsker fortsatt satsing på "Ung i kirken" som et eget satsingsområde, mens Sør-Hålogaland ønsker å endre området "trosopplæring" til "Barn og unge i kirken" og på den måten fortsatt inkludere "Ung i kirken". Møre bispedømmeråd skriver i høringuttalelsen:

Møre bispedømme støttar dei tre satsingsområda som er valt. Vi vil likevel peike på at Ung i kyrkja framleis bør vere eige satsingsområde. Med det sterke fokuset dåpsopplæring / trusopplæring skal ha i kyrkja dei komande åra, kan det få økonomiske konsekvensar dersom området Ung i kyrkja ikkje er særskilt prioritert. Trosopplæringa femnar ikkje om heile ungdomsspekteret. Det er difor viktig at kyrkja held fram med det positive fokuset og arbeidet som har vore gjort i høve Ung i kyrkja. Møre bispedømmeråd syner til uttalen frå Utvalg for ungdomsspørsmål og støtter synspunkta som kjem fram der.

I det første utkastet ble det lagt som et premiss at trosopplæring dekket opp for mye av det som ligger i "Ung i kirken", da reformen omfatter ungdommer opp til 18 år. I de senere år har likevel Den norske kirke definert alle opp til 30 år som ungdom, og bl.a. Møre omtaler at ikke aldersgruppen 0 – 18 favner hele ungdomsspekteret. Signalene fra bispedømmene tas til etterretning og "Ung i kirken" blir innarbeidet som et satsingsområde. Trosopplæring er nå et så innarbeidet begrep at det vil være noe problematisk å følge Sør-Hålogalands anbefaling om å endre navnet på "trosopplæring" til "Barn og unge i kirken". Nytt forslag til "Ung i kirken" følger senere i saksorienteringen.

Med unntak av Bjørgvins nye forslag og Tunsbergs forslag om å endre "tjeneste og forsoning" til frivillighet / fellesskap har ikke de andre bispedømmene foreslått flere satsingsområder. Det foreslås derfor at antall satsingsområder settes til fire. Innenfor disse områdene er det foreslått en rekke endringer. Disse presenteres under de ulike foreslåtte satsingsområder. Nidaros' foreslår å gjennomføre en sterkere prioritering av delmålene for å få en tydeligere prioritering. Dette vil følges i forslaget som legges fram for rådene.

Trosopplæring

Målsetting (før høring): *Å gi tilbud om trosopplæring til alle døpte medlemmer, med særlig vekt på døpte i alderen 0 – 18 år*

Målsetting (etter høring): *Vi vil gi tilbud om trosopplæring til alle døpte medlemmer, med særlig vekt på aldersgruppen 0 – 18 år*

Det understrekes at dette satsingsområdet ikke bare omhandler trosopplæringsprosjektet, men hele Den norske kirkes trosopplæring. Samtlige bispedømmer støtter at trosopplæring skal være et satsingsområde. Agder mener at ambisjonsnivået bør være høyere enn hva som kommer fram i målsetting og delmål 1. Hamar ser at ut i fra trosopplæringsreformen er dette området en naturlig prioritering, med gode muligheter for regional og lokal tilpasning. Tunsberg minner om at reformen også er opplæring til dåp, ikke bare døpte. Møre er litt mer kritisk til tilnærmingen som har blitt valgt:

Det kan synast som om det er for sterkt fokus på individet og at fellesskapsdimensjonen og relasjonen til kyrkjelyden som heim og fellesskap blir for lite fokusert. I eit postmodernistisk perspektiv må barna inn i kyrkjelyden som del fellesskapen dersom vi skal lukkast med trosopplæringa. Vi må vere bevisste og tydelege på at målsettinga er å skapa levande tru, ikke berre formidle kunnskap. Sjølve ordet trosopplæring (og dåpsopplæring) kan lett gje ein skulereletert assosiasjon. Kan det finnast eit betre uttrykk?

Endringsforslag – målsetting:

Bjergvin: Gi tilbud om og motivere for trosopplæring for alle døpte medlemmer, med særlig vekt på aldersgruppen 0 – 18 år.

Hamar: To alternative forslag: - Vi ønsker å være en kirke som bringer evangeliet om Jesus Kristus videre til nye generasjoner. ELLER: - Vi vil være en kirke som overleverer totusen år gammel visdom til vår tids barn.

Hamars to forslag er spenstige og kan være gode alternativer. Det foreslås likevel å holde fast på konkretiseringen som ligger i gjeldende målsetting. Tilbudet gjelder ALLE døpte medlemmer og det er konkretisert til aldersgruppen 0 – 18 år. For at trosopplæringen skal lykkes er motivasjonsarbeid svært sentralt. Presiseringen fra Bjergvin er viktig. Agders forslag om å starte delmålene med "Vi vil.." tas inn i alle målsettinger og delmål. Det foreslås som ny målsetting:

Vi vil gi tilbud om og motivere for trosopplæring for alle døpte medlemmer, med særlig vekt på aldersgruppen 0 – 18 år.

Delmål 1 (før høring): Å utvikle et systematisk trosopplæringstilbud i alle menigheter til alle døpte i alderen 0 – 18 år, slik det er vedtatt av Stortinget.

Endringsforslag:

Oslo: Mener at dette delmålet omtrent er identisk med målsettingen.

Bjergvin: Utvikle en systematisk dåpsopplæring som fremmer kristen tro og gir døpte hjelp til livstolkning og livsmestring, i alle menigheter, for alle døpte i alderen 0 – 18 år.

Nidaros: Mener at delmål 1 og 2 er ordrike og kan slås sammen til ett delmål som favner det viktigste. Ungdoms medvirkning i dåpsopplæring kan fokuseres i eget delmål.

Hamar: gi tilbud om opplæring til alle dømte medlemmer med særlig vekt på alderen 0-18 år slik det er vedtatt i Stortinget

Gjeldende målsetting fokuserer på gruppen som skal nås, mens første delmål beskriver tilbudet som skal utvikles i alle menigheter. Innvendingene fra Oslo og Nidaros kan muligens møtes ved hjelp av Bjørgvins forslag. Forslaget støttes, men dåpsopplæring endres til trosopplæring. Borgs forslag under delmål 2 foreslås tatt inn etter "kristen tro".

Forslaget blir:

Vi vil utvikle en systematisk trosopplæring som fremmer kristen tro, kjennskap til Jesus Kristus og hjelp til livstolkning og livsmestring i alle menigheter og for alle dømte i alderen 0 – 18 år.

Delmål 2 (før høring): Å tilrettelegge opplæringstilbudet slik at det kan formidle kunnskap om kristen tro og fremme livstolkning og livsmestring hos barn og unge.

Endringsforslag:

Oslo: Støtter dette.

Borg: ...formidle kunnskap om kristen tro, kjennskap til Jesus Kristus og livsmestring hos barn og unge.

Hamar: Positivt at ordet livstolkning brukes. Forslag: - la opplæringstilbudet være preget av å fremme livsmestring og livstolkning hos barn og unge

Nidaros: Bør slå sammen delmål 1 og 2.

Delmålet og de ulike kommentarene fra bispedømmene anses som ivaretatt gjennom at punktet har blitt slått sammen med delmål 1. Det foreslås å kutte delmål 2. "Kjennskap til Jesus Kristus" tas inn i delmål 1, etter "kristen tro..."

Delmål 3 (før høring): Å styrke kirkens kommunikasjonsarbeid for å sikre at trosopplæringsreformen lykkes.

Endringsforslag:

Oslo: Ikke bare trosopplæringsreformen skal lykkes, men kirkens budskap må nå ut gjennom de mediekkanaler som det moderne mennesket benytter seg av.

Nidaros: Punktet kan kuttes.

Bjørgvin: Punktet er ikke tatt med i deres alternative forslag.

Hamar: - styrke kirkens kommunikasjonsarbeid

Oslo vektlegger viktigheten av at kirkens budskap skal nå ut til gjennom de mediekkanaler som moderne mennesker benytter seg av. Dette er et viktig anliggende, men fordrer kanskje en vektlegging et annet sted i strategiplanen enn under området "trosopplæring". Ved å vektlegge en strengere prioritering foreslås det å følge Nidaros forslag, som er å kutte dette delmålet.

Delmål 4 (før høring): Å styrke samarbeidet med foreldrene til dømte barn, slik at hjemmenes betydning i trosopplæringen blir tydeliggjort.

Endringsforslag:

Oslo: I stedet for fokus i hjemmene må det fastholdes at ansvaret må være menighetene – og kirkens for å sikre et minstenivå på trosopplæringen.

Borg: ...til døpte barn og tydeliggjøre hjemmets betydning i trosopplæringen.

Hamar: Delmål 4 og 5 kan oppfattes som konkretiseringer av delmål 3 og bør kanskje overlates til lokal utforming.

Bjergvin (delmål 2 i eget forslag): Motivere de døpte og deres foreldre og faddere til å ta del i denne dåpsopplæringen, og utvikle videre samarbeidet med hjemmene.

Nidaros: Det er viktig og nødvendig å ha et eget punkt om å styrke hjemmenes betydning i trosopplæringen.

Hjemmenes betydning understrekes av Nidaros, Bjergvin og Borg. Oslo mener at ansvaret heller bør fokuseres i menighetene, mens Hamar mener at delmålet muligens bør overlates til lokal utforming. Borgs forslag ser ut til å være en språklig forbedring og foreslås som nytt delmål 2, samtidig som lokalmiljøene vektlegges.

Forslaget blir:

Vi vil styrke samarbeidet med foreldrene til døpte barn og tydeliggjøre hjemmets og lokalmiljøets betydning i trosopplæringen.

Delmål 5 (før høring): Å videreutvikle samarbeidet med kristne organisasjoner og andre som kan være viktige medspillere i kirkens satsing på trosopplæring.

Endringsforslag:

Oslo: Vektlegge "gode krefter i lokalsamfunnet" i stedet for "kristne organisasjoner".

Borg: ...organisasjoner og utvide kretsen av medspillere i kirkens trosopplæring.

Hamar: Legge vekt på samarbeid med andre virksomheter og frivillige organisasjoner for å finne løsninger på kirkens mange utfordringer globalt, nasjonalt og lokalt.

Bjergvin: Utvikle samarbeidet med de kristne organisasjoner og andre som er viktige medspillere i dåpsopplæringen.

Nidaros: Kan være viktig å vektlegge samarbeid med organisasjoner, men det fanges kanskje inn gjennom punktet om en vidtfavnende trosopplæring?

I arbeidet med trosopplæring vil det være nødvendig å finne gode samarbeidspartnere. Planen skal ha gjennomslag på mange nivå i kirken og det foreslås å videreføre Borgs forslag som nytt delmål 3.

Forslaget blir:

- Vi vil videreutvikle samarbeidet med ulike organisasjoner og utvide kretsen av medspillere i kirkens trosopplæring.

Gudstjenesteliv (Før høring: "Fornyelse og reformer")

Målsetting ("Fornyelse og reformer", før høring): *Å etablere strukturer og arbeidsformer som gjør kirken bedre skikket til å utføre sitt oppdrag.*

Målsetting ("Gudstjenesteliv", etter høring): *Vi vil utvikle gudstjenesteliv og ritualer i møte med menneskers virkelighet.*

Flere av bispedømmerådene uttrykker at dette området så ut til å være en samlepost for mange tiltak (bl.a. Agder og Nord-Hålogaland). På dette området ønsker flere av bispedømmene større endringer. Oslo heller i retning av å se at kirken stadig fornyes og er i en reformprosess

fremfor å se på reform som et mer avgrenset tiltak i en periode. Oslo ønsker å bytte ut hele satsingsområdet med "Ung i kirken", og påpeker at delmål 5 og 6 mest angår de sentralkirkelige råd, og derfor bør kuttes. Agder ser på forslaget som alt for omfattende, og at man bør konsentrere seg om gudstjenestefeiringen som satsingsområde. Stavanger fremmer et liknende syn i det de påpeker at gudstjenestelivet drukner under overskriften "Fornyelser og reformer". De mener at det er behov for et sterkere fokus. Bjørgvin (som splitter opp forslaget i to satsingsområder: "Reformer" og "Fornyelse og fellesskap") har også et sterkt fokus på Gudstjenestelivet, men inkluderer også vekt på andre typer fellesskap. Nidaros mener at området favner så mye at prioriteringen blir uklar, mens Nord-Hålogaland skriver at "Fornyelse og reformer" smaker for mye av samlesekk.

Bjørgvins alternative forslag "Fornyelse og fellesskap" har et fokus nasjonalt, men også på det internasjonale fellesskap gjennom delmål 3. Bjørgvin foreslår:

Fornyelse og fellesskap

Målsetting: Vi vil utvikle gudstjenesteliv og andre fellesskap som er preget av større nærhet til Gud og mennesker.

1. Vi vil legge til rette for større liturgisk involvering og deltagelse av menigheten, med særlig vekt på barn og unge, i gudstjenestefeiringen.
2. Vi vil legge til rette for livsnære kirkelige fellesskap som gir hjelp til kristen livstolkning og livsforming.
3. Vi vil legge til rette for deltagelse i det universelle kristne fellesskap gjennom økumenisk samarbeid og misjon.

Budskapet fra bispedømmene er nokså entydig i forhold til at forslaget medfører for liten grad av prioritering. Det har derfor vært valgt å legge vekt på gudstjenestelivet. Dette satsingsområdet må sees i sammenheng med arbeidet som gjøres i Nemnd for Gudstjenesteliv. Der arbeides det nå med visjon for arbeid med reform av gudstjenestelivet. Nemnda vil derfor kunne komme med nyttige innspill til dette feltet fram mot Kirkemøtet. Ut i fra bispedømmenes signaler, og vekten på gudstjenestefornyelse fra flere av bispedømmene foreslås foreløpig følgende forslag som nytt satsingsområde.

Forslaget blir:

Gudstjenesteliv

Målsetting: *Vi vil utvikle gudstjenesteliv og ritualer i møte med menneskers virkelighet*

Delmål:

- *Vi vil arbeide med en gudstjenestereform som skaper lokalt engasjement og økt involvering i gudstjenesten.*

- *Vi vil utvikle gudstjenesteliv og andre fellesskap som er preget av større nærhet til Gud og mennesker.*
- *Vi vil arbeide for økt gudstjenestedeltakelse i planperioden.*

Diakoni (Før høring: "Tjeneste og forsoning")

Målsetting (før høring): Å gi omsorg og hjelp til mennesker som lider, kjempe mot urett og bidra til forsoning.

Målsetting (etter høring): Vi vil nasjonalt og internasjonalt gi støtte og vise omsorg for mennesker som lider og kjemper for fred, forsoning og rettferdighet.

I forhold til dette satsingsområdet er tilbakemeldingene fra bispedømmene svært sprikende. Stavanger mener at dette er et ufravikelig felt, men foretrekker å bruke overskriften "diakoni", mens Nidaros er spørrende til om området i nåværende form bør være et satsingsområde. Nidaros støtter likevel delmål 1 og 5 og mener at de er godt gjenkjennelige og anvendbare på alle nivå i kirken. Bjørgvin foretrekker å kalle området "tjeneste", Oslo foretrekker "diakoni" og et signal om det internasjonale, mens Tunsberg anser "fellesskap/frivillighet" som en bedre overskrift. Hamar anser området som for lite prioritert, men støtter videreføring av delmålene 1, 3, 4 og 5. Ut i fra at flere uttrykker at overskriften ikke er god og de sprikende tilbakemeldinger, foreslås "Diakoni" som overskrift på satsingsområdet.

Endringsforslag målsetting:

Agder: Målsetting bør endres til: forsoning med Gud og mellom mennesker.

Bjørgvin: Et deltagende og støttende nærvær i menneskers lidelse og kamp for fred, forsoning og rettferdighet.

Bjørgvins forslag (til området "Tjeneste") gir et godt bilde av den tjenende kirke. I noe bearbeidet form foreslås det å bruke dette.

Forslaget blir:

Vi vil være deltagende og støttende i menneskers lidelse og kamp for fred, forsoning og rettferdighet.

Delmål 1 (før høring): Bidra til at menighetene styrkes som diakonale fellesskap, der den enkeltes behov blir sett og møtt.

Endringsforslag:

Oslo: *Behov sett og møtt* bør vurderes på nytt.

Kirken skal ikke bare møte menneskers behov, men møte hele mennesket.

Forslaget blir:

Vi vil bidra til at menighetene styrkes som diakonale fellesskap, der den enkelte blir sett og møtt.

Delmål 2 (før høring): Å intensivere innsatsen mot hiv/aids nasjonalt og globalt.

Endringsforslag:

Oslo: Mener at punktet aktualiserer nivåproblematikken og konkretiseringsnivået i planen.

Hamar: Ser på punktet som ganske konkret, og at det bør overlates til regionale og lokale nivåer, og at det derfor ikke bør med i planen.

Agder: I stedet for en satsing mot hiv/aids nasjonalt mener bispedømmet at det bør satses mot mobilisering mot alkoholrusens skadevirkninger i samfunn og hjem.

Bjergvin (delmål 2 under "Tjeneste"): Gi menighetene hjelp til å se og kjempe mot de onder som i dag, nasjonalt og internasjonalt, truer menneskers liv, helse og menneskeverd, som hiv/aids-epidemien.

Tilbakemeldingene tilsier at dette punktet kan endres. Det foreslås at forslaget blir nytt delmål 3 (siden delmål 5 har blitt flyttet opp som delmål 2):

Forslaget blir (som nytt delmål 3)

Vi vil hjelpe menighetene til å kjempe mot det som truer menneskers liv, helse og menneskeverd, som hiv/aids-epidemien

Delmål 3 (før høring): Å bidra til fred og forsoning mellom individer, religiøse grupper og ulike folkegrupper

Endringsforslag:

Oslo: Noe tunge formuleringer. Begrepet religionsdialog bør komme inn, alternativt tale om forståelse i stedet for forsoning.

Hamar: Støtter å ha med delmålet.

Det foreslås at nytt delmål 3 dekker mye av det som ligger i dette delmålet og at gjeldende delmål 3 derfor kan kuttes.

Delmål 4 (før høring): Å integrere arbeidet for menneskeverd og menneskerettigheter i all kirkelig virksomhet.

Endringsforslag:

Oslo: Støtter å ha med delmålet.

Hamar: Støtter å ha med delmålet.

Forslaget blir:

Vi vil integrere arbeidet for menneskeverd og menneskerettigheter i all kirkelig virksomhet.

Delmål 5 (før høring): Å fremme alternativ til forbrukersamfunnets idealer, og bidra til en bærekraftig forvaltning av skaperverket.

Endringsforslag:

Oslo:

Hamar: Støtter å ha med delmålet.

Nidaros: Støtter å ha med delmålet

Bjergvin: I ord og gjerning fremme et alternativ til forbrukersamfunnets idealer og livsstil, og bidra til en bærekraftig forvaltning av skaperverket.

Møre: Delmålet bør få større tyngde og derfor flyttes opp på listen.

Det foreslås å flytte delmålet opp som delmål 2.

Forslaget blir:

Vi vil i ord og handling fremme et alternativ til forbrukersamfunnets idealer og livsstil, og bidra til en bærekraftig forvaltning av skaperverket.

Ung i kirken som satsingsområde

Som tidligere nevnt i saksorienteringen er det et uttrykt ønske fra flere av bispedømmerådene at "ung i kirken" blir et fortsatt satsingsområde. Ungdommens kirkemøte 2003 vedtok:

Ungdommens kirkemøte ser det som avgjørende for å bevare og videreføre det arbeidet som er satt i gang, at Ung i kirken forblir et satsingsområde i forlengelse av dåpsopplæringen for Den norske kirke, og UKM ber derfor Kirkemøtet om å beholde Ung i kirken som et satsingsområde og et prioritert felt i Den norske kirke.

Utvalg for Ungdomsspørsmål (UfUng) uttaler i sak 4/2004 at "Ung i kirken" må bli et fortsatt satsingsområde for Den norske kirke. De anser ikke ungdom som en gruppe som ønsker særbehandling, men at de ønsker å være deltakere på lik linje med alle andre. I det de ser på dagens situasjon ser de at dette ikke alltid er tilfelle. UfUng opplever at man nå er i startfasen av en rekke viktige prosesser og endringer. Eksempler på dette er økt bevissthet på at ungdom har en plass i råd og utvalg i Den norske kirke på alle nivåer, ungdoms syn på gudstjenestelivet har blitt lyttet til, økt bevissthet om nødvendigheten av å utdanne kirkelige ansatte med kompetanse på ungdom og ungdomsarbeid, og økt bevissthet på nødvendigheten av å utvikle formell kompetanse og fagmiljøer innen ungdomsarbeid. Utvalget oppfordrer til en fortsatt satsning og skriver:

Situasjonen kan nå best sammenlignes med en skihopper på vei ut fra hoppkanten. Fortsatt satsing på "Ung i kirken" er avgjørende for om skihopperen lander på kulen eller klarer å hoppe bakken til bunns. (UfUng protokoll, sak 4/2004)

Ungdommens kirkemøte vil ved årets møte ta opp "Strategiplan for Den norske kirke". De ønsker gjennom behandlingen å komme med innspill til Kirkemøtets behandling av satsingsområder og strategiplanen som helhet. UfUng foreslår inntil videre følgende forslag:

Målsetting: Vi vil være en kirke der unge er fullverdige medlemmer av fellesskapet.

Delmål:

1. Vi vil gi unge rom for engasjement og kreativitet i kirken.
2. Vi vil utfordre unge til tjeneste og gi veiledning og oppfølging.
3. Vi vil som kirke være til stede der ungdom møtes.
4. Vi vil legge vekt på arbeid i forhold til unge voksne i aldersgruppen 18 til 30 år.

"Ung i kirken" foreslås som satsingsområde med den målsetting og delmål som ligger i forslaget. Oslo, Borg, Agder, Stavanger, Møre, Nord-Hålogaland og Nidaros støtter eksplisitt at "Ung i kirken" skal være et satsingsområde, mens Møre også støtter eksplisitt at de foreslåtte formuleringer velges. Hamar og Sør-Hålogaland mener at det fortsatt skal satses på

”Ung i kirken”, men at feltet på ulikt vis kan inkluderes under ”trosopplæring” eller å ved å kalle trosopplæringsfeltet for ”barn og unge”.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Forslaget får konsekvenser for behandlingen av tilskudd fra Opplysningsvesents fond (OVF). Tre av fire gjeldende satsingsområder videreføres ved valg av de foreslåtte satsingsområder. Gudstjenesteliv kommer inn som nytt satsingsområde, mens medarbeiderskap går ut. De fire satsingsområder vil ved et vedtak i Kirkemøtet 2004 være gjeldende satsingsområder fra og med tildelingen 2006 (med søknadsfrist 1. desember 2005). Det er alltid ett års forsinkelse på OVF-tildelinger, slik at ordningen kan innarbeides i forhold til søkerne.



Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke

Hovedmål for Den norske kirke er

- Å være en bekjennende kirke som stadig fornyes i troen på den treenige Gud.
- Å være en misjonerende kirke som lokalt og globalt vitner om forsoningen i Jesus Kristus med respekt og integritet.
- Å være en tjenende kirke som viser omsorg for medmennesker og arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.
- Å være en åpen folkekirke med bred deltakelse fra kirkens medlemmer som bygger fellesskap med respekt for ulikheter.

Satsingsområder:

Trosopplæring	Gudstjenesteliv	Diakoni	Ung i kirken
<p>Målsetting: Vi vil gi tilbud om trosopplæring til alle dømte medlemmer, med særlig vekt på dømte i alderen 0 – 18 år.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil utvikle en systematisk trosopplæring som fremmer kristen tro, kjennskap til Jesus Kristus og hjelp til livstolkning og livsmestring i alle menigheter og for alle dømte i alderen 0 – 18 år. 2. Vi vil styrke samarbeidet med foreldrene til dømte barn og tydeliggjøre hjemmets og lokalmiljøets betydning i trosopplæringen. 3. Vi vil videreutvikle samarbeidet med ulike organisasjoner og utvide kretsen av medspillere i kirkens trosopplæring. 	<p>Målsetting: Vi vil utvikle gudstjenesteliv og ritualer i møte med menneskers virkelighet</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil gjennomføre en gudstjenestereform som skaper lokalt engasjement og økt involvering fra menighetenes side i gudstjenesten. 2. Vi vil utvikle gudstjenesteliv og andre fellesskap som er preget av større nærhet til Gud og mennesker. 3. Vi vil arbeide for økt gudstjenestedeltakelse i planperioden. 	<p>Målsetting: Vi vil nasjonalt og internasjonalt gi støtte og vise omsorg for mennesker som lider og kjemper for fred, forsoning og rettferdighet.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil bidra til at menighetene styrkes som diakonale fellesskap, der den enkelte blir sett og møtt. 2. Vi vil i ord og handling fremme et alternativ til forbrukersamfunnets idealer og livsstil, og bidra til en bærekraftig forvaltning av skaperverket. 3. Vi vil hjelpe menighetene til å kjempe mot det som truer menneskers liv, helse og menneskeverd, som hiv/aids-epidemien 4. Vi vil integrere arbeidet for menneskeverd og menneskerettigheter i all kirkelig virksomhet. 	<p>Målsetting: Vi vil være en kirke der unge er fullverdige medlemmer av fellesskapet.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil gi unge rom for engasjement og kreativitet i kirken. 2. Vi vil utfordre unge til tjeneste og gi veiledning og oppfølging. 3. Vi vil som kirke være til stede der ungdom møtes. 4. Vi vil legge vekt på arbeid i forhold til unge voksne i aldersgruppen 18 til 30 år.

Bispedømmenes hørings svar til Strategiplan for Den norske kirke 2005 – 2008 MKR 27.2/04

Bispedømme	Form / helheten	Prioriterte områder	Trosopplæring	Fornyelse og reformer	Tjeneste og forsoning	Ivarelatt bispedømmet
Oslo - 06.05.04	Oslo støtter at planen skal være enkel og ikke skal ivareta all virksomhet i kirken. Planen bør invitere til samhandling. Henviser til egen strategiplan der vekten er lagt på menighetsfellesskapet, fellesskapet gjennom kirkelige handlinger og kirken som symbolsk, kulturelt fellesskap. Eriterlyser også kirkens forhold til kirken som fysisk gjenstand. Muligens bør dette være et prioritert område. Endringsforslag på hovedmålene: 1. <i>A være en bekjennende kirke som uttrykker kristen tro slik at den oppleves som relevant i dag.</i> 2. <i>A være en misjonerende kirke som forener trygghet og toleranse i sitt vitnesbyrd om den freenige Gud i en ny kultursituasjon.</i> 3. <i>Bør føye til... "kirke som viser omsorg for medmennesker og arbeider for fred osv."</i> 4. <i>Er det en begrensning i medlemsbegrepet?</i> Muligens bør dåpen løftes frem og begrepet "for alle" som en presisering av "åpen" og tilgjengelighet til Dnk.	Alle punktene som ligger under delmålene fungerer ikke som konkret prioritering. Planen bidrar ikke til å sette noe som er viktig foran noe som også er viktig. Seiningssstrukturen i delmålene savner et grammatisk subjekt. Muligens et uttrykk for at en ikke helt har gjort klar for seg hvem planen er til for. Det bør sterkt overveies om "Ung i kirken" skal videreføres for å favne gruppen 18 - 30 år. Trosopplæring har en mer pedagogisk tilnærming, "ung i kirken" favner videre, nødvendig med fokus på ungdoms demokratiske deltakelse, ungdom må høres i forhold til gudstjenestefornyelse, arbeid med ungdomsteologi er viktig, økonomisk prioritering av ungdom, rekruttering osv.	Positive til at dette området prioriteres. Ønsker særlig sætning på konfirmasjonstfasen. Dette arbeidet kan svekkes ved at innsatsen settes inn overfor andre faser. Endringsforslag: Delmål 1: Er nesten identisk med målsætningen. Delmål 2: Støtter dette. Delmål 3: Ikke bare trosopplæringsreformen skal lykkes, men kirkens budskap må nå ut gjennom de mediekkanaler som det moderne mennesket benytter seg av. Delmål 4: I stedet for fokus i hjemme må det fastholdes at ansvar må være menighetene og kirkens for å sikre et minstenivå på trosopplæringen. Delmål 5: Vektlegge "gode krefter i lokalsamfunnet", i stedet for "kristne organisasjoner".	Oslo heller i retning av å se at kirken stadig fornyes og er i en reformprosess fremfor å se på reform som et mer avgrenset tiltak i en periode. Er sporrrende til om "reform" bør brukes som stikkord eller delmål. Bør byttes ut med "Ung i kirken" (se bolken "prioriterte områder"). Hvis det beholdes. Endringsforslag: Delmål 1: Bytte med "Utvikle gudstjenesteliv og ritualer i møte med menneskers virkelighet". Delmål 2: Hvordan operasjonaliseres? Bør henvise til kulturell kontekst og nye generasjoner. Delmål 3: Uheldig å tydeliggjøre Dnk som del av norsk kulturliv. Delmål 4: Bytte ut med: A styrke menighetenes ledertrening og rekruttering til tjeneste i kirken. Delmål 5 og 6: Angår mest de sentralkirkelige råd - punktene bør utgå.	Positiv til delmålene, men er usikre på om de to begrepene fungerer som overskrift. Foretrekker diakoni og et signal om det interasjonale. Endringsforslag: Delmål 1: "Behov sett og møtt" bør vurderes på nytt. Delmål 2: Punktet aktualiserer nivåproblematikken og konkretiseringsnivået i planen. Delmål 3: Noe tunge formuleringer. Begrepet religionsdialog bør komme inn, alternativt tale om forståelse i stedet for forsoning. Punkt 4 og 5 støttes.	Opplever i liten grad at egen strategiplan gjenspeiles i forslaget.

<p>Borg 26.04.04</p>	<p>Planen skal gi signaler til off. myndigheter og bør derfor inneholde målsetninger som kan materialiseres i konkrete tiltak. Utkastet inneholder gode elementer som kan dekke det meste av DNKs virksomhet, men det er lite visjonært. Planen bør være mer innovativ og nyttenkende og peke på alternative former for kunnskapsformidling og gi føringer til nye metoder i arbeidet. Planen mangler en konkretisering av utfordringer fra og til "ung i kirken". Planen kan ha et samlet fokus i "...for at de skal tilhøre Jesus Kristus og tro på ham". Bør bytte ut andre hovedmål med. " - som vifner om Guds nåde i Jesus Kristus til frelse og nytt liv."</p>	<p>De tre prioriterte områdene skisserer godt hovedarbeidsområdene, men etterlyser "ung i kirken"</p>	<p>Endringsforslag: delmål 2: - ...formidle kunnskap om kristen tro, kjennskap til Jesus Kristus og livsmeistring hos barn og unge. - delmål 4: - til dype barn og tydeliggjøre hjemmets betydning i trosopplæring. - delmål 5: - ...organisasjoner og utvide kretsen av medspillere i kirkens trosopplæring.</p>	<p>Endringsforslag: Nytt delmål etter delmål 1: - A bygge fellesskap gjennom flere forskjellige møteformer utenom gudstjenestene. Delmål 2: - ...åndelig formyelse, økumenisk samarbeid og evangelisk vitnesbyrd. Delmål 5: - ...mer effektivt under lokal ledelse.</p>	<p>Endringsforslag: Nytt delmål 6: - Å bidra til at menighetene styrkes som misjonerende fellesskap lokalt og globalt.</p>	<p>Ingen motsetning til egen strategiplan - bispedømmets prioriteringer er godt ivare tatt gjennom forslaget, men vil synliggjøre verdier: Begeistring, omsorg, raushet, glede.</p>
<p>Hamar - 06.05.04</p>	<p>Hamar setter pris på forsøket på å lage en felles strategiplan der Kirkemøtets, departementets og bispedømmets prioriteringer blir sett i sammenheng. Det ser ut til at planen har som mål å kommunisere med alle sine medlemmer. Språkbruken underbygger dette. Planen bør layoutmessig presenteres på en god måte. Kan være fordelaktig å komme frem til noen grunnleggende verdier som man kan samle seg om. Kjerneordene "bekjennende, misjonerende..." videreføres i forslaget - er noe spørrende til hvordan de kommuniserer med den brede målgruppen. Ordene knyttes så til noen hovedmålsetninger. Dette kan virke oppsplittende, siden ordene omhandler kirkens vesen, ikke bare så konkretisert som i hovedmålene. Hovedmålene bør stå på egne ben og ikke knyttes til kjerneordene. Kjerneordene står best alene - som en beskrivelse av kirkens vesen.</p>	<p>De tre prioriterte områdene dekker mye av virksomheten i Dnk, og det er en fare for at de ikke er uttrykk for en reell prioritering. Delmålene synes svært ulike i omfang og grad av konkretisering.</p>	<p>En naturlig prioritering med gode muligheter for regional og lokal tilpasning og konkretisering. Endringsforslag: Delmål 4 og 5 kan oppfattes som konkretiseringer av delmål 3 og bør kanskje overlates til lokal utforming. Delmål 2: Positivt at ordet livstolkning brukes. Hamars alternative forslag (eneste prioriterte område). - gi tilbud om opplæring til alle dømte medlemmer med særlig vekt på alderen 0-18 år slik det er vedtatt i Stortinget. - la opplæringsstilbudet være preget av å fremme livsmeistring og livstolkning hos barn og unge- på alle nivåer i virksomheten legges vekt på at den enkeltes behov blir vekt og møtt- bygge en positiv kirkekultur som fremmer lagånd og fellesskap på tvers av oppgatte spor (grenser/skillelinjer)- fremme livgivende energi i fellesskapet, slik at kirken kan være et godt sted å være enten du er tilsatt, frivillig medarbeider eller bruker- legges vekt på samarbeid med andre virksomheter og frivillige organisasjoner for å finne løsninger på kirkens mange utfordringer globalt, nasjonalt og lokalt- styrke kirkens kommunikasjonsarbeid</p>	<p>Delmålene ser ut til å være en blanding av praktiske og mer innholdsbestemte reformer. Delmål 1: Viktig at kirkemusikken ivaretas. Likeså delaktighet fra frivillige, råd og embete. Delmål 2: Opphopning av store og viktige områder som "må" med. Bør splittes opp eller prioriteres bort. Delmål 5: Liker ikke "mer effektivt" - byttes ut med "utnyttede ressursene bedre".</p>	<p>Omfattende og muligens for lite prioritert. Delmålene 1, 3, 4 og 5 er allmenne og generelle - mens delmål 2 er ganske konkret - bør overlates til regionale og lokale nivåer.</p>	<p>Gjenkjenner oppbygning og grep om saken fra egen strategiplan - det gir velvilje.</p>

<p>Tunsberg - 03.05.04</p>	<p>Positivt med en kort og presis utgave punktvis oppsatt. Lay-outen er nå slik at hovedmålene blir lite fokusert i forhold til de prioriterte områdene. Planen bør struktureres med fire kolonner, der hvert av hovedmålene blir en overskrift. På den måten tas hovedmålene på alvor. Planen er nå veldig ovenfra og ned, strømmen burde gå andre veien. Savner noe om kirkemusikk, konserter er samlet. Speiler lite det multikulturelle samfunn, religiøs shopping, større verdsliggjøring. Hvordan møte dette?</p>	<p>Tre kolonner med prioriterte oppgaver er minst en for lite. Frivillighet / fellesskap bør mer synlig fokuseres. Kirkemusikk må tydeligere fokuseres.</p>	<p>Reformen er også opplæring til dåp - ikke bare døpte.</p>	<p>Bør få økt deltakelse av lekfolk i gudstjenesteopplegg, ikke bare rent liturgisk.</p>	<p>Fellesskap viktig både innad og med søsterkirker. Bør ha en bedre overskrift enn tjeneste og forsoning. Bør i stedet velge fellesskap/ frivillighet.</p>	<p>Ikke konkret omtalt.</p>
<p>Agder - 29.04.04</p>	<p>Det sentrale og grunnleggende strategiarbeid i kirken skal gjøres på soknenivå. Strategiplanen er strategiplan for det nivå som fatter vedtaket. Soknene må selv ut fra de lokale forhold utvikle sine egne strategier, hvor det som skjer på andre nivå i kirken tas med i vurderingene. På grunn av lite involvering på lokalplan bør denne planen omtales som strategiplan for de sentralkirkelige råd og ikke for Dnk som helhet. Det støttes at strategien gjøres enkel og oversiktlig fordi dette er en strategiplan på det strategiske nivå. Visjon og verdier bør synliggjøres. Bør jobbe fram en visjon som kan inspirere og tegne et bilde av en fremtidig kirke. Støtter at formålsformuleringene defineres som hovedmål, men formuleringene må presiseres. En kristen kirke må nevne Jesus Kristus og romme en kristologisk spiss i hovedmål. Mål 1 støttes, mål 2: "En misjonerende kirke som vitner om Skaperens gode vilje for livet, forkynner nåden (eller forsoningen) i Jesus Kristus og vinner (mennesker) til tjeneste for Gud og nesten."</p> <p>Mål 3: "Å være en tjenende kirke som arbeider for praktisk nestekjærlighet, fred og rettferdighet." Endring i mål 4 (Innskudd): "... som bygger fellesskap om nådens midler (i den treenige Guds navn) med respekt for ulikheter." Det bør heller velges en "Vi vil..."-form på formuleringene. Det er mer dynamisk!</p>	<p>Prioriterte områder nummer to og tre er svært omfattende. Det er uklart hva som prioriteres. Det bør fortsatt satses eksplisitt på ungdom må bli et eget prioritert område i planen. Strategiplanen bør ha et verdipunkt. Bispedømmet foreslår følgende verdier til kirkeplanen: "I all bekjennelse vi oss til følgende grunnverdier: Hvert enkelt menneske er fra unnfangelsen skapt i Guds bilde og hellig og ukrenkelig. Verden er Guds skaperverk og menneskene er satt til å være Guds forvaltere av jordens ressurser."</p>	<p>Alt for omfattende. Bør konsentrere seg om Gudstjenestefeiringen som prioritert område. Målsetting: Fornyelse av gudstjenestelivet. Delmål: - Legge til rette for økt liturgisk kreativitet, - Gjennomføring av gudstjenestereform som skaper lokalt engasjement og økt involvering fra menighetenes side i gudstjenesten. - 20 % (?) gudsjenestedeltakelsen i løpet av planperioden.</p>	<p>Området trenger å spisses. Forvalteransvar og grunnleggende msk.rettsspm bør ivaretas i eget verdipunkt. Målsetting bør endres til : forsoning med Gud og mellom mennesker. Alternativt kan forsoning erstattes nåde under hovedmål, strekpunkt 2. I hiv/raids nasjonalt bør det satses mot mobilisering for innsats mot alkoholusens skadevirkninger i samfunn og hjem.</p>	<p>Bispedømmet har dåpsopplæring, ungdom og diakoni som satsingsområder. Bispedømmet ønsker en fortsatt eksplisitt satsing på ungdom ut over det som ligger i trosopplæringen. Dette er ikke ivare tatt gjennom forslaget.</p>	

<p>Stavanger - 26.04.04</p>	<p>Det fremlagte forslag til strategiplan vil ha bedre muligheter til å fungere etter intensjonen enn noen tidligere planer. Den er konsentrert i formen og utfordrende på noen tydelige målområder. Det er viktig med lokal tilpasning, men forslaget inneholder føringer som vil være gjenkjennbare på de ulike plan i kirken og vil derfor ha muligheter for å virke overordnende og samtiende. Positive erfaringer med kortfattet og tydelig innrettet strategi. Vil sterkt anbefale at mål fastholdes. Perspektivet "Misjonerende kirke" bør gjennomarbeides ytterligere med sikte på en bedre synliggjøring i planen.</p>	<p>"Trosopplæring" og "tjeneste og forsoning" er utfrakvikkelige områder som må stå sentralt i kommende periode. Muligens bør "diakoni" inn som et overordnet felt, men det er godt ivare tatt i delmål og mål. Bortfall av "ung i kirken" kan få uheldige effekter både på lang og kort sikt.</p>	<p>Ufravvikelig område.</p>	<p>Gudstjenestetilv drukner under overskriften "Fornyelse og reformer". Må muligens inn med et sterkere fokus.</p>	<p>Ufravvikelig område.</p>	<p>Stavangers ajourførte strategi gjenspeiles på de fleste punkt i forslaget fra Kirkerådet. Bispedømmets prioriteringer er ivare tatt på de fleste områder.</p>
<p>Bjergvin - 05.05.2004</p>	<p>Bjergvin har utarbeidet et nytt utkast til strategiplan med hovedmål og nye prioriterte områder. De kommenterer ikke det utsendte forslaget. Forslag til hovedmål: Den norske kirke er: - En bekjennende kirke som stadig fornyes i tilbedelse og i troen på den treenige Gud. - En misjonerende kirke som i ord og gjerning vitner om den treenige Gud. - En tjenende kirke som gjør den treenige Guds gjerning på jorden. - En åpen folkekirke som favner om alle som er døpt til den treenige Guds navn.</p>	<p>Prioritert område 1: REFORMER - Gi kirken strukturer som bedre svarer til dens vesen og oppdrag. 1. Forberede en eventuell relasjonsendring mellom kirke og stat. 2. Legge grunnlag for en helhellig kirkelig økonomi. 3. Legge grunnlag for reorganisering og samordning mellom kirkens organer, slik at menighetene kan arbeide mer troverdig og effektivt.</p>	<p>Prioritert område 2: TROSOPPLÆRING - Gi tilbud om og motivere for trosopplæring for alle døpte medlemmer, med særlig vekt på aldersgruppen 0-18 år. 1. Utvikle en systematisk dåpsopplæring som fremmer kristen tro og gir dype hjelp til livstolkning og livsmeistring, i alle menigheter for alle døde i alderen 0-18 år. 2. Motivere de døde og deres foreldre og faddere til å ta del i denne dåpsopplæringen, og utvikle videre samarbeidet med hjemmene. 3. Utvikle samarbeidet med de kristne organisasjonene og andre som er viktige medspillere i dåpsopplæringen</p>	<p>Prioritert område 3: FORYELSE OG FELLESSKAP <i>Utvikle gudstjenestetilv og andre fellesskap som er preget av større nærhet til Gud og mennesker.</i> 1. Legge til rette for større liturgisk involvering og deltagelse av menighetene, med særlig vekt på barn og unge, i gudstjenestefeiringen. 2. Legge til rette for livsnære kirkelige fellesskap som gir hjelp til kristen livstolkning og livsforming. 3. Legge til rette for deltagelse i det universelle kristne fellesskap gjennom økumenisk samarbeid og misjon</p>	<p>Prioritert område 4: TJENESTE <i>Et deltagende og støttende nærvær i menneskers lidelse og kamp for fred, forsoning og rettferdighet.</i> 1. Bidra til at menighetene styrkes som diakonale fellesskap, der den enkeltes behov blir sett og møtt. 2. Gi menighetene hjelp til å se og kjempe mot de onder som i dag, nasjonalt og internasjonalt, særlig truer menneskers liv, helse og menneskeverd, som hiv/aids-epidemien. 3. I ord og gjerning fremme et alternativ til forbrukersamfunnets idealer og livsstil, og bidra til en bærekraftig forvaltning av skaperverket.</p>	

<p>Møre - 04.05.04</p>	<p>Positivt at bispedømmerådene blir trukket med i arbeidet. Ressursene i de lokale menighetene er ofte små, og det oppleves ikke alltid motiverende at andre setter dagsorden gjennom omfattende strategier og mål for kirken. Derfor er det bra at forslaget legger opp til overordnede føringer med mulighet til lokale tilpasninger.</p>	<p>Møre støtter valget av de tre prioriterte områdene, men ønsker at "Ung i kirken" fortsatt skal være et prioritert område. Trosoppfølging favner ikke hele ungdomsspektret. Det er derfor viktig å fortsette fokuset på "ung i kirken".</p>	<p>Det legges opp til et for sterkt fokus på individer og for lite fokus på fellesskap og relasjon til menighet som hjem og fellesskap. Målsettingen må være å skape en levende tro, ikke bare formidle kunnskap. Ordet trosoppfølging virker skolerelatert - vurderer bedre uttrykk? Det diakonale arbeidet i lokalmiljøet må knyttes tydelig opp til trosoppfølgingen. Det bør tenkes tverrfaglig og kirken bør sees som et læringsmiljø.</p>	<p>Kirkens engasjement for samlivsproblematikk bør komme fram. Punktet om forbrukersamfunnet bør få større tyngde, og derfor flyttes opp på listen.</p>	<p>Bispedømmet har prioritert trosoppfølging, utvikling av prostetejenesten, kompetanseheving og organisering av bispedømmekontoret for 2004.</p>	
<p>Nidaros - 18.04.04</p>	<p>Positivt at bispedømmerådene blir involvert i høring, bidrar til bredere forankring. Ønsker mer innsikt i kirkens status og utfordringer som underlagsmateriale. Dynamikken mellom nivåene i kirken bør reflekteres over. Det bør reflekteres om forholdet mellom OVF-tildelinger og prioriterte områder. Hovedmålet for kirken er lite dristig. Mer visjonære hovedmål. Jesus Kristus bør nevnes i hovedmålene. Det er et spørsmål om forslaget gir en tilstrekkelig prioritering og konsentrasjon av ressurser til de områder som bør prioriteres i denne fasen. Slutter seg til at "ung i kirken" ikke skal være et prioritert område, men er områdene knyttet til OVF går Nidaros inn for at det fortsatt skal prioriteres. Både innhold og form bør inspirere til å ta planen i bruk. Den bør kommunisere godt og være gjenkjennbar i forhold til aktuelle utfordringer og mulige prioriteringer.</p>	<p>De prioriterte områdene bør representere en stram prioritering. Dette kommer ikke fram i forslaget. Nidaros støtter at de prioriterte områder gis en egen målsetting, men antall delmål bør vurderes på nytt for å gi tydeligere prioritering.</p>	<p>En selvfølge at dette skal være et prioritert område. Endringsforslag: Delmål 1 og 2 er ordrike og kan slås sammen til ett delmål som favner det viktigste. Ungdoms medvirkning i dåpsoppfølging kan fokuseres i eget delmål. Delmål 3 kan kuttes. Viktig å styrke hjemmenes betydning i trosoppfølgingen - jmf. delmål 4. Punktet om org. medvirkning dekkes av det innledende delmål om vidtfnende trosoppfølging, og kan kuttes.</p>	<p>Det favnes så mye at prioriteringen blir uklar. Fornyelse og reformer favner ulike anliggender. Usikkert om de ulike prioriteringer skal samles under en slik overskrift. Endringsforslag: Delmål 1: "Økt liturgisk aktivitet" kan byttes ut med deltakelse. Delmål 2: Favner så vidt at det bør kuttes. Delmål 3: bør strammes inn til å konsentrere seg om siste del med vekt på kulturarv og kulturliv. Delmål 4: Viktig å beholde. Delmål 5: bør inkludere det å styrke fellesskap og samarbeid blant kirkens medarbeidere. Delmål 6 er lite anvendbart lokalt.</p>	<p>Målsetting og delmål representerer gode anliggender, men delmålene favner svært bredt. Er spørrende til om dette bør være et prioritert område. Gode grunner for det, men spørsmålet stilles. Gjennom refleksjon om hovedutfordringer og prioriteringsbehov i innsteget til planen bør det reflekteres rundt dette. Bredder i delmål bør begrenses. Delmålene 1 og 5 er godt gjenkjennelige og anvendbare på alle nivå i kirken.</p>	<p>Ingen kommentarer.</p>
<p>Sør-Hålogaland - 19.03.04.</p>	<p>Knapp form er positivt og bruksvennlig. Bra med tre kjerneområder, stort sett treffende delmål</p>	<p>Feltet bør endre navn til "barn og unge i kirken". "Ung i kirken" bør tas inn som eget delmål.</p>	<p>Bør tydeliggjøre 1. delmål. Bør få fram samarbeid og medarbeiderskap i forhold til gudstjenesten. Mer felles ansvar.</p>	<p>Ingen kommentarer.</p>	<p>Bispedømmets prioriteringer er godt ivare tatt dersom merknadene vedrørende barn/unge og gudstjenestearbeidet innarbeides.</p>	

<p>Nord-Hålogaland - 11.05.04</p>	<p>Nord-Hålogaland bispedømmeråd er glade for et kort, oversiktlig og gjennomarbeidet forslag til strategiplan. Forslaget bør innledningsvis tydeligere presisere hva planen er ment som, og på hvilken måte den tenkes å være en strategiplan for DNK. Ung i kirken omfatter også aldersgruppen over 18 år. De står i fare for å falle ut av planen. De øvrige satsinger er godt ivaretatt. Dersom "reformer" ble tatt ut, ville gudstjenesten kunne komme tydeligere fram som prioritert område under "fornyelse".</p>	<p>Nord-Hålogaland bdr mener at det ligger i opplegget at en samlet strategiplan må være generelt utformet. De ser gjerne at dokumentet tydeligere inviterer til lokal tilpasning. Trolig kan det også mer direkte uttales at de regionale organer må fargelegge de generelle områdene som er omtalt. De savner bruken av ordet "flerkulturell" og "samisk", kanskje også "kvænsk" og synes formuleringer i forslaget innsnevrer i retning "norsk" kultur.</p>	<p>Enkelte medlemmer av bispedømmerådet opplevde at formuleringen i delmål 2 under trosoppplæring, "å fremme livstolkning og livsmeistring hos barn og unge" var noe fremmed, mens andre argumenterte for denne formuleringen.</p>		<p>Utarbeider fortsatt egen strategiplan, så de har ikke noe svar på det spørsmålet.</p>
---	--	--	--	--	--



Den norske kirke

- En bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke

Hovedmål for Den norske kirke er

- Å være en bekjennende kirke som stadig fornyes i troen på den treenige Gud.
- Å være en misjonerende kirke som vitner om Guds nåde og gode vilje for livet.
- Å være en tjenende kirke som arbeider for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.
- Å være en åpen folkekirke med bred deltakelse fra kirkens medlemmer og som bygger fellesskap med respekt for ulikheter.

Prioriterte områder for planperioden:

Trosopplæring	Fornyelse og reformer	Tjeneste og forsoning
<p>Målsetning: Å gi tilbud om trosopplæring til alle dømte medlemmer, med særlig vekt på dømte i alderen 0 – 18 år.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Å utvikle et systematisk trosopplæringstilbud i alle menigheter til alle dømte i alderen 0–18 år, slik det er vedtatt av Stortinget. 2. Å tilrettelegge opplæringstilbudet slik at det kan formidle kunnskap om kristen tro og fremme livstolkning og livsmestring hos barn og unge. 3. Å styrke kirkens kommunikasjonsarbeid for å sikre at trosopplæringsreformen kan lykkes. 4. Å styrke samarbeidet med foreldrene til dømte barn, slik at hjemmenes betydning i trosopplæringen blir tydeliggjort. 5. Å videreutvikle samarbeidet med kristne organisasjoner og andre som kan være viktige medspillere i kirkens satsing på trosopplæring. 	<p>Målsetning: Å etablere strukturer og arbeidsformer som gjør kirken bedre skikket til å utføre sitt oppdrag.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Å fornye gudstjenestefeiringen gjennom å legge til rette for økt liturgisk kreativitet. 2. Å stimulere til åndelig fornyelse, økumenisk samarbeid og misjon. 3. Å utvikle kunst- og kulturuttrykk i kirken, og tydeliggjøre Den norske kirke som en del av norsk kulturliv. 4. Å fornye menighetenes arbeid med å rekruttere til tjeneste i kirken. 5. Å arbeide for reorganisering og samordning mellom kirkens organer, slik at menighetene kan arbeide mer effektivt. 6. Å legge grunnlaget for en helhetlig kirkelig økonomi. 	<p>Målsetning: Å gi omsorg og hjelp til mennesker som lider, kjempe mot urett og bidra til forsoning.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Å bidra til at menighetenes styrkes som diakonale fellesskap, der den enkeltes behov blir sett og møtt. 2. Å intensivere innsatsen mot hiv/aids nasjonalt og globalt. 3. Å bidra til fred og forsoning mellom individer, religiøse grupper og ulike folkegrupper. 4. Å integrere arbeidet for menneskeverd og menneskerettigheter i all kirkelig virksomhet. 5. Å fremme alternativ til forbrukersamfunnets idealer, og bidra til en bærekraftig forvaltning av skaperverket.

